

Njutbar resa genom typografin

Det här är ingen lätt uppgift. Att på några rader försöka beskriva en bok som är så fylld av kunskap som den här låter sig nästan inte göras. Boken det handlar om är *Arne Heines bok om typografi*.

När datorerna gjorde sitt intåg i den vardagliga skrivkammaren, befarades typografins förfall. Men i stället bidrog datorn till att allt fler fick upp ögonen för typografi och grafisk form. Arne Heine, som började sin yrkesutbildning när typografi producerades med metalltyper, var en av pionjerna när fotosättning ersatte typsättningen. Han var också med och introducerade sättning med hjälp av dator.

Kunskapen om typografi och grafisk formgivning är inte lika utbredd som förekomsten av datorer. För några år sedan funderade Arne Heine på att ge ut ett litet häfte om typografiska förhållningsregler som han önskade skulle medfölja varje dator.

Men det blev en rejäl bok i stället – ett riktigt praktverk. Den har formatet 230 x 285 mm, har 320 sidor i femfärgstryck och bunden i helklotband. Boken är tryckt 2005

och utgiven på Bild & Kultur. Priset är 995 kronor.

Att bläddra i boken är ett stort nöje, att läsa den är en lustfylld upplevelse. Man får verkligen chans att tränga in i ämnet typografi. Resan börjar med ett avsnitt om att upptäcka typografin, följt av kapitlet "Våra bokstäver", där bokstävernas form och typsnittens konstruktion grundligt går igenom på ett fyrtiotal sidor. Såväl i inledningen av varje kapitel som insprängt lite varstans finns grundliga förklaringar till alla uttryck som förekommer i kapitlet. Naturligtvis har dessa förklarande spalter en lätt identifierbar grafisk form.

"Att utforma typografi" är bokens mest omfattande kapitel med sina 80 sidor. Där beskrivs hur en grafisk profil skapas, frågor kring rubrikernas och mellanrubrikernas ljusrum, anfangar och blickfång, tonytor, indrag och mycket annat.

Ett kapitel som intresserade mig speciellt som skrivande redaktör var "Språket och typografin" med avsnitt som "Skrivregler i

andra länder", "Redigering, faktagranskning och korrekturläsning", "Radernas layout. Raddelning och läslighet" och så frågan om vilket som är lättast att läsa; ojämn eller jämn höger.

Ett omfattande kapitel om layout, följt av avsnitt om att bedöma och förbättra typografi och andra nyttiga kunskaper förmedlas i slutet av boken.

Som sagt. Det finns mycket kunskap att hämta i denna bok. Inte bara för formgivare utan lika mycket för oss skribenter. Arne Heine anger själv att boken vänder sig till dem som studerar grafisk formgivning, informatörer i företag och organisationer, redaktörer på tidningar, tidskrifts- och bokförlag, projektledare samt grafiska formgivare. Han avslöjar också att en tidig arbetstitel på boken var "Vad alla som producerar grafisk text borde veta om typografi". En titel som håller vad den lovar.

Önska den i julkapp eller köp den – läs den och njut.

ALF TORNBERG